

Äspinge kyrka

55.8607, 13.7273

Det fanns under medeltiden två byggepoker när det gäller sakrala byggnader. Den första tidigmedeltida kallade den romanska eller rundbåge-epoken. Det var en tidsperiod som sträckte sig från mitten av 1000-talet, när de första kyrkorna som var byggda i trä började ersättas med stenkyrkor, fram till mitten av 1200-talet när den gotiska eller spetsbågiga stilen tog över.

Äspinge kyrka som är från början av 1200-talet uppfördes alltså i just den romansk stilen med långhus, kor och absid i öster. Men kyrkan anpassades och förändrades med tiden efter de olika stilideal som kom att gälla.

Dock var troligen kyrkan oputsad ända fram fram till 1824 då enligt uppgift "hela kyrkan skulle rappas utvändigt och hvittmenas invändigt". Men de invändiga målningarna från 1500-talet överkalkade troligen redan på 1630-talet. Dessa var sedan dolda fram till en renovering av kyrkan i början av 1950-talet, då de åter togs fram.

1824 fick kyrkan fyra stora fönsteröppningar i stället

för de små tidigmedeltida fönstren.

Tornet i väster uppfördes först år 1844, efter ritningar av byggmästare Cederholm i Hunneberga, och ersatte en tidigare klockstapel som revs. De båda kyrkklockorna flyttades då över till tornet, och ingången på norra sidan av långhuset sattes igen, eftersom man fått en ny ingång genom tornet.

År 1865 tog man upp ytterligare två nya stora fönsteröppningar och samtidigt revs vapenhuset på södra sidan. År 1952 tillkom de nuvarande kopplade rundbågiga fönstren, gjorda av lackerad ek.

Predikstolen är från början av 1600-talet.

Och altaret är liksom altartavlan tillverkad av Johan Ullberg och uppsattes 1745. Ullbergs arbeten kostade församlingen 130 daler silvermynt.

Johan Ullberg var då fortfarande samtidigt gästgivare i Hurva en knapp mil utanför Eslöv, men eftersom han inte var utbildad inom bildhuggeri eller snickerihantverk sågs hans sidoverksamhet inte med blida ögon av myndigheterna på orten. Han var alltså en så kallad bönhas, verkade i ett skrå där han inte var behörig. När han hotades av straff tog han sitt pick och pack och flyttade till Finja kyrkby, drygt 4 mil åt

nordost, där man inte var lika nogräknade. Johan Ullberg kunde sedan i ytterligare många år skapa inredningar till kyrkor.

Dopfunten är från när kyrkan byggdes under tidig medeltid.

Till kyrkan hör ett processionskors från 1300-talet som anses vara konsthistorisk mycket värdefullt.

Originalen är sedan många år deponerade på Historiska museet i Lund. En kopia finns i kyrkan.

Orgeln är 1979 ombyggd av orgelbyggare Johannes Künkel och har 10 stämmor och två manualer.

Källor:

Pdf: "Äspinge kyrka - utvändigt renovering". Malmö museer. Jörgen Kling 2010.

Bok: "Johan Ullberg - en skånsk träskulptör under 1700-talet". William Karlson.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.